



ISSN: 3060-4613



13.00.00
13.00.01
13.00.02
13.00.03
13.00.04
13.00.05

13.00.06
13.00.07
13.00.08
13.00.09
07.00.00
19.00.00

01.00.00
02.00.00
03.00.00
09.00.00
10.00.00
11.00.00

№6/2025

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogik, psixometodologik va tabiiy fanlarga
ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI



Elektron nashr. 694 sahifa,
5-iyun, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapiirjanovna – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Umarova H.O' – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)

Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti

Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'icha falsafa doktori (PhD)

Panjjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Rector of the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Umarova H.O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Woogyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali Oliy attestatsiya komissiyasining 26-08-2024-yildagi №11-05-4381/01-Kengash tavsiyasiga ko’ra, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning tadqiqot ishlari yuzasidan dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro’yxatiga kiritilgan.

Asos: OAK Pedagogik texnologiyalar va psixologik tadqiqotlar bo’yicha ekspert kengashi tavsiyasi (29-10-2024-y.; №10); OAK Tartib-qoida komissiyasi qarori (30-10-2024-y., №10/24); OAK Rayosatining qarori (31-10-2024-y., №363/5).

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo’yicha
ro’yxatdan o’tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Iqim o'zgarishi muammolari va "yashil ko'nikmalar"ning rivojlanishi.....	14
<i>Abdurashit Karimovich Avliyaqulov</i>	
TTJlardagi qizlarni qo'llab-quvvatlash, mavjud ijtimoiy-axloqiy muammolarni hal etish bo'yicha ilg'or xorijiy mamlakatlar tajribasini o'rganish.....	18
<i>Xasanboy U. Abdusamatov</i>	
Integrativ yondashuv bo'lajak o'qituvchilarda ijodiy va tahliliy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishning asosiy omili	26
<i>Jalilov Nodirjon Azamatovich</i>	
Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning sibling munosabatlari diagnostikasi.....	30
<i>G'ayibova Nargiza Anorbayevna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifati va samaradorligini oshirishning muhim omillari	33
<i>Hakimova Gulmira To'xtatosheva</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda ijtimoiy-madaniy kompetentlikni muzey pedagogikasi vositasida rivojlantirishning pedagogik-psixologik jihatlarini	37
<i>Marayimova Kibriyoxon Islomjon qizi</i>	
Iqtisodiy savodxonlikni oshirishda o'zbek tilining ta'siri	41
<i>Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna</i>	
Сторителлинг как инструмент формирования ценностных ориентаций старшеклассников	44
<i>Умрихина Виктория Игоревна</i>	
Формирование эстетических предпочтений учащихся музыкальных школ в условиях инклюзивного образования на основе стилевого подхода	52
<i>Ахунова Умида Ойбековна</i>	
Sun'iy intellektning ta'limga integratsiyasi: o'qitish va boshqaruvdagi o'rni	55
<i>Abduxamidova Muyassar Xalimjon qizi</i>	
Buxorodagi jadidchilik harakatining o'ziga xosligi va maktablardagi ta'lim tizimi.....	60
<i>Axrоров Ixtiyor Doniyorovich</i>	
Inklyuziv ta'lim sharoitida imkoniyati cheklangan bolalarning moslashuvida oila va maktabning roli	63
<i>Dadaboyev Jahongir Sherdil o'g'li</i>	
Влияние длительной госпитализации на образовательную траекторию ребенка: междисциплинарный подход	67
<i>Сайфутдинова Насиба Нурматовна</i>	
O'yinning bola faoliyati sifatidagi mohiyati va o'ziga xosligi.....	75
<i>Otasheva Lola Shoto'rayevna</i>	
Psixologik tadqiqotning umummetodologik va xususiy metodologik tamoyillari	78
<i>Xodjimatoeva Nazira Toshmatovna, Mallayeva Gulshoda Maxmudjonovna</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bo'lgan bolalarni ijtimoiy hayotga tayyorlashda inklyuziv ta'limning o'rni	81
<i>B. Xusniddinova</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida loyihaviy tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish	85
<i>Zulaykho Samatovna Ro'ziyeva</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutq ko'nikmalarini dars jarayonida rivojlantirish texnologiyasi	89
<i>Xudaybergenova Nawrizbiyke Qanat qizi</i>	
Sonlarni obrazlar bilan bog'lash orqali mantiqiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish metodikasi.....	92
<i>Kalekeeva Sarbinaz Turkmenbaevna</i>	
Methodology of Teaching English to Preschool Children	96
<i>Khurshida Tojimurodova</i>	
Malaka oshirish jarayonida yo'riqchilarning kasbiy kompetentligini takomillashtirishning ijtimoiy zaruriyati..	100
<i>Ch. B. Nalibayeva</i>	
O'qituvchilarning o'quvchilar bilan hamkorlik munosabatlari	103
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Falsafada haqiqatni izlash: empirizm va rasionallizmning o'rni.....	106
<i>Boymirzayeva Xurshida Sobirovna</i>	



Raqamli ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun axborot bilan ishlashni o'rgatishning didaktik asoslari	110
Ismoilov Ravshan Yakubjon o'g'li	
An Evaluation of the Impact of The Theme-Based Approach on Young Learners' Speaking Development..	113
Khamraeva Gulchekhra Ibrakhimovna	
O'smirlar o'rtasida o'zaro hamkorlikni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar	118
Majidov Jasur Baxtiyarovich, Xolmatova Dilorom Vahobjon qizi	
Informatika fanini o'qitishda mobil dasturiy vositalaridan foydalanish imkoniyatlari	123
Jo'rayev Ilhom Isxoqovich	
Muqimiy asarlari vositasida talabalarda kitobxonlik tizimini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish	126
Muxlisa Sattriddinova Muhitdinova	
Korpus lingvistikasida lingvostatistik tahlil metodi	132
Nuriddinov Abrorbek Sayfiddin o'g'li	
Bo'lajak o'qituvchilarni ruhlantirish va o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish	136
Umarova Feruzabonu Bobir qizi, Samandarova Dildora Javlon qizi	
Tizimli-faoliyatli yondashuv asosida umumpedagogik akt kompetentlikni shakllantirish muammosining nazariy-metodologik jihatlarini	139
Saloxiddinova Umidaxon Mansurjon qizi	
Nutqiy kamchiliklarni kamaytirishda o'yinlarning o'rni	143
Jabborova Oltinoy	
Matn bilan ishlash bosqichlari va ularning ingliz tilini o'rgatishdagi didaktik ahamiyati	146
Soliyev Umidjon Yulchivoyevich	
Ta'lim tizimini boshqarishda talabalar boshqaruvining qiyosiy tahlillari	150
Uzaqov Nomozali Hamdamovich	
Zamonaviy ta'lim muassasalarida pedagoglarning boshqaruv malakasini rivojlantirish yo'llari	153
Z. M. Zarifova	
Rossiya imperiyasining Surxon vohasi qishloq xo'jaligi va irrigatsiya tizimidagi siyosati tarixi	159
Abdurashidov Anvar Abdurashidovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari katta guruh tarbiyalanuvchilarini badiiy adabiyot bilan tanishtirish texnologiyalari	164
Axmadaliev Sidiqjon Yigitalievich	
Ota-onalarning ta'lim sifatiga ta'siri	167
Axmadqulova Ozodaxon Xamidullo qizi	
Surxon voxasi toponimlarining tarixshunosligi	170
Boboyeva Sitora Ro'zimaxmatovna	
O'zbek etnopedagogikasi rivojlanishining nazariy asoslari	174
Davlatova Shaxnozaxon Doniyor qizi	
Sihatgohlarda davolanuvchilar salomatligini saqlashda jismoniy tarbiya vositalaridan samarali foydalanish texnologiyalari	178
G'aniyev Suxrob Abduvali o'g'li, Ergashov Shoxrux Yusuf o'g'li	
Ikkinchi jahon urushi davrida Surxon vohasi ayollarining maorif va madaniyat sohasiga qo'shgan munosib hissalari	183
Hakimova Muyassar Rashidovna	
Kitob mutolaasining pedagogik-psixologik asoslari	188
Il'yasova Dilshoda Akmal qizi	
O'zbekiston tarixini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, Turkistondagi siyosiy jarayonlar, Turkiston muxtoriyati	191
Isaev Oybek Axmed o'g'li	
Boshlang'ich ta'limda ona tili fanidan mustaqil ishlarni tashkil etishda matnlar ustida ishlash metodikasi	195
Iskandarova Maftuna Quvondiq qizi	
Sinfdan tashqari tadbirlarda o'smir yoshdagi o'quvchilarning ijtimoiy tashabbuskorligini tarbiyalash metodi	199
Latipova Nigoraxon Isakovna, Ibraimov Xolboy Ibragimovich	
Tarixni o'rganishda yordamchi tarixiy fanlarning ahamiyati	202
Maxmatkulova Nozikoy Choriyevna	

Increasing the Efficiency of Economic Education Through Project-Based Educational Technologies	210
Nurmatova Maftuna Ilkxamovna	
Rassom O'rol Tansiqboyev asarlari vositasida maktabga tayyorlov guruhi bolalarini tabiat manzarasini chizishga o'rgatish.....	213
Po'latov Foziljon Usibjonovich	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida lingvistik kompetensiyasini rivojlantirishda raqamli ta'lim vositalarining o'ri.....	216
Qayumova Odinoxon Buvarayim qizi	
Milliy o'zlikni anglashni shakllantirishning pedagogik asoslari.....	219
Sa'dullayeva Sarvinov Ubadullo qizi	
Neyrodinamik gimnastikalar yordamida o'quvchilarning matematik tafakkurini rivojlantirish.....	223
Sanobar Ibragimovna Kenjayeva	
Talabalarni ma'naviy tarbiyalash diagnostikasi va korrektsiyasi	228
Saotmuradova Zebo Yuldash qizi	
Musiqiy-nazariy fanlarni o'qitishda axborot kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llashning xususiyatlari	232
Shukurova Nilufar Gayratovna	
Maktabgacha ta'lim direktori shaxsiy kompetensiyasini rivojlantirish bo'yicha ilg'or xorijiy tajribalardan foydalanish.....	237
Ravshanova Nargiza Norboyevna, Suvonova Sohiba Eshquvvat qizi	
Surxon vohasining ijtimoiy hayotida sog'lomlashtirish oromgohlarining o'ri	241
Tilovov Qorjov Bekbayevich	
O'quvchilarning ma'naviy immunologik tarbiyasini shakllantirishning ilmiy asoslari	248
Toshmamatova Shoxsanam Muzaffar qizi	
Theoretical Foundations, Essence, Content and Forms of Economic Education for Students of Grades 5-6 of Secondary Schools	251
Turakhanov Oybek Davlatievich	
Tarbiyachining shaxsiy fazilatlari va pedagogik mahorati	257
Usarova Muborak Xabibulla qizi, Abduraxmanova Matluba Kamoliddin qizi	
Boshlang'ich ta'limda kommunikativ yondashuvga asoslangan o'qitish metodlarini takomillashtirish usullari.....	260
Xoliqova Matluba Mardon qizi	
Xorijiy tillarni o'qitishning zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish jarayonini takomillashtirishning shakl, metod va vositalari	263
Xudoyqulova Sevara Yorqul qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ma'naviy tarbiyasida xalq pedagogikasi an'analaridan foydalanish	266
Yunusova Dildoraxon Xikmat qizi	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tanqidiy fikrlashini rivojlantirish.....	270
Yusufaliyeva Gulnora Abdurahmonovna	
Способы и средства обучения ценности времени в младших классах (на уроках русского языка).....	275
Ниязова Хилола Хаят кизи	
Психологические, лингвистические и педагогические компоненты в раннем обучении иностранным языкам в эпоху цифровизации образования	278
Турдикулова Эъзозхон Эркинжон кизи	
5–7-sinflar ingliz tili darsliklaridagi muloqot matnlarining tahlili.....	281
Abdumurodova Dilnoza Azimjon qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni.....	284
Abduraxmonova Noila Nasim qizi	
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishida tabiiy fanlar nazariyasi va metodikasi fani rivojlanish tarixi	289
Abduraxmonov Zaribjon Mansurovich, Umaraliyeva Baxtilaxon Raxmonali qizi, G'ofurova Zarnigorxon Shuxratovna	
Informatika darslarida o'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning nazariy asoslari	293
Ahmadova Kamola Ahmad qizi	
Methodology for Increasing the Efficiency of Training 10–12-Year-Old Tennis Players	297
Akhmedova N. I.	
Musiqqa ta'limi yo'nalishi talabalarida ingliz tili fani doirasida kasbiy-muloqotni rivojlantirish tamoyillari	301
Ashurova Zulayxo Erkinovna	



Pedagogik oliy ta'limda "tasviriy faoliyatga o'rgatish metodikasi" modulini o'qitishning pedagogik va metodik xususiyatlari.....	306
Boliyeva Lola Shukurovna	
O'zbek tilida rang bildiruvchi leksik birliklarning tarixiy-etimologik tahlili.....	309
Rahmon Ernazarov	
Maktabgacha ta'limda kompyuter texnologiyalari orqali bolalarning intellektual rivojlanishini ta'minlash	313
G'ulomova Muxlisa Ulug'bek qizi	
Maktabgacha ta'lim muassasasida huquqiy tarbiyani amalga oshirish yo'llari	317
Karimova Umida Sharopovna	
Raqamli ta'lim muhitini shakllantirish asosi sifatida kichik maktab o'quvchilariga informatika va axborot texnologiyalarini o'qitishning o'quv-uslubiy ta'minoti.....	322
Mamajanov Raxmatilla Yakubjanovich, Aliyev Mahmud Muso o'g'li	
Использование личностно-ориентированных образовательных технологий в дошкольном образовании	327
Мирзатова Гулшода Худойбердиевна	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida rivojlantirish mohiyati.....	332
Najmiddinova Saodat Abduvohid qizi	
Ta'lim jarayonida mozaika texnologiyasi asosida bo'lajak o'qituvchilarning intellektual kompetentligini rivojlantirish.....	335
O'rinov Rustambek Yoqubjonovich	
Oilaviy munosabatlarga ijtimoiy-psixologik ta'sirlar va ularning ahamiyati	340
Otanazarova Muhayyo Uktamova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari sharoitida bolalarning harakat faoliyatini maqsadli rivojlantirish texnologiyasi	344
Radjapova Gulbahor Mamatraimovna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda refleksiv ko'nikmalarini shakllantirish metodik muammo sifatida...	348
Raxmonova Iroda Samijonovna	
Voleybol sport seksiya mashg'ulotlarini tashkil etishda ishlab chiqilgan ilmiy-metodik dastur va anketa so'rovi natijalari tahlili	352
Sulaymonov Jahongir Solijonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining adabiy va nutqiy kompetensiyalarni rivojlantirishda interfaol va kollaborativ metodlar qo'llanilishi	361
Temirova Iqbol Sadriddinovna	
Zamonaviy gumanitar bilimlarda "axborot kompetentligi" tushunchasining tarixiy-mantiqiy tahlili.....	365
Xoshimova Xulkaroy Xoshimjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning o'quv-bilish faolligini rivojlantirishda bolalar adabiyotidan foydalanish metodikasini takomillashtirish.....	369
Yuldoshova Mehriniso Ochildiyeвна	
Gumanitar fanlarda milliy folklardan foydalanishning ahamiyati.....	372
Abduxakimova Maxfuza Abduraxmonova	
Методика усовершенствования коммуникативной толерантности детей в процессе изучения русского языка и литературы в начальных классах	376
Тошматова Мукаррам Джумановна, Дадаева Фируза Акрамовна	
Психологические, лингвистические и педагогические компоненты в раннем обучении иностранным языкам в эпоху цифровизации образования	380
Турдикулова Эъзозхон Эркинжон кизи	
Формирование коммуникативных умений учащихся младших классов средствами филологических наук	383
Хожиева Малика Хусниддиновна	
The Formation of Syntactic Paradigmatics	388
Turdiyeva Nilufar Anvarovna	
Oliy ta'limda zoologiya fanini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish.....	391
Xonnazarova Mamlakat To'liqinova	
O'zbek kurashchilarining kurash usullari va taktik harakatlarini o'zlashtirish darajalari.....	395
Qon'irbaev Dastan	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida atrof olamga nisbatan mas'uliyatliklikni takomillashtirish mexanizmi	399
<i>Abdulahkimova Fotima Turduqil qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar kreativ fikrlashini rivojlantirishning pedagogik-psixologik qonuniyatlari	403
<i>Abdusattorova Umida Abdusamat qizi</i>	
Raqamli dasturiy vositalari asosida organik kimyo fanini o'qitish jarayonini tashkil etish yo'nalishlari	406
<i>Ametova Guljamila Elbrusovna</i>	
Fanlararo aloqadorlik asosida tayanch kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari...	410
<i>Babayeva M. A.</i>	
Rahbarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishni boshqarish chora-tadbirlari.....	413
<i>Bagmatov Davlatjon</i>	
Rivojlanayotgan davlatlarda ota-ona va farzand munosabatlari.....	418
<i>Bobojonova Nazira Merganboy qizi</i>	
Huquqiy fanlarni innovatsion o'qitish usullarining afzalliklari	422
<i>Dauletbaeva Jadiraxan Aliy qizi</i>	
Ona tili o'qituvchilarining nutqi bilan bog'liq muammolar va unga doir yechimlar	426
<i>G'. Do'stmurodov</i>	
Barqaror rivojlanish kontekstida maktabgacha ta'lim: bolalarda ekologik ongni shakllantirish.....	430
<i>Hoshimova Dilnoza Boymirzoyevna</i>	
Duduqlanishni bartaraf etishda kompleks yondashuv	433
<i>Ibroximova O'g'iloy Inomjon qizi</i>	
Transformatsiya-lashayotgan jamiyatda yoshlarning shaxsiy resurslari va psixologik barqarorligi	437
<i>Irisbayeva Qunduzxon</i>	
Talabalarda kasbiy kreativlik ko'nikmalarini shakllantirish samaradorligi va uning natijalari	440
<i>Ismanova Ma'mura Abdumo'minovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi serebral falajli bolalarda nutq va motorikani rivojlantirish	444
<i>Isodullayeva Iqboloy Sodiqjonovna</i>	
Talabalarining intellektual-kognitiv salohiyatini rivojlantirishda kredit-modul tizimining pedagogik jihatlari ..	447
<i>J. Otepbergenov</i>	
Yashil suvo'tlar (Chlorophyta) bo'limini o'qitish metodikasi	451
<i>M. N. Xayitova</i>	
Bo'lg'usi pedagoglarda empatik kompetensiyalarni rivojlantirish: zamonaviy yondashuvlar va amaliy strategiyalar	457
<i>Mambetkarimova Indira Polatbaevna</i>	
An Analysis of the Present-Day use of English Folklore in Education.....	460
<i>Maxsudaliyeva Ranokhon Bakhodir qizi</i>	
Yoshlarda kasbiy motivatsiyani shakllantirishning psixologik xususiyatlari	463
<i>Mirzaxmatova Sayyora Saydaxmatovna</i>	
Kasbiy kompetensiya tushunchasi va uning mohiyati	466
<i>Mirzayeva Faroxat Odiljonovna</i>	
Boshlang'ich sinfdan matematika o'qitishni tashkil qilish shakllari	471
<i>Norquvatova Diyora Davron qizi</i>	
Zamonaviy ta'limda inklyuziv yondashuvlar: o'qituvchilarning kasbiy tayanchlarini takomillashtirish.....	475
<i>Olimova Nodirabegim Ibrohimjon qizi</i>	
Jadidlar ta'lim orqali jamiyatni o'zgartirishga intilganlari, ularning maqsadlari va erishilgan natijalar.....	479
<i>Omonov Asliddin Sunnatovich</i>	
O'zbek tilida rang bildiruvchi leksik birliklarning tarixiy-etimologik tahlili.....	481
<i>Rahmon Ernazarov</i>	
Boshlang'ich ta'lim – inson kamolotining ilk poydevori!	485
<i>Ravshanova Ra'no Raup qizi</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirishda zamonaviy raqamli texnologiyalardan foydalanish	489
<i>Saidova Dilnoza Baxtiyor qizi</i>	
Mental arifmetika orqali bolalar intellektini rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	493
<i>Saydaliyeva Umidabonu Sharifjon qizi</i>	
Innovatsion ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf ona tili darslarining samaradorligini oshirish muammosi	496
<i>Sharipova Sevara Erkin qizi</i>	
CEFR doirasida arab tilida yozma nutq kompetensiyasini baholash mezonlari va amaliy usullar	499
<i>Sindarova Malika Aziz qizi</i>	



VARK ta'lim modelining pedagogik oqibatlari	503
<i>Temirova Mushtariybonu</i>	
Kasbiy rivojlanish soatlarida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish	507
<i>Temirova Rushana Ravshan qizi, Nishonova Durdona Olimjon qizi</i>	
Teaching on Empty: Burnout Challenges in Elt Classrooms	511
<i>Usmanova Nilufar Xasan qizi</i>	
Ona tili ta'limini tashkil etish jarayonining ilmiy-nazariy tendensiyalari	514
<i>Uzoqova Maftuna Abdirazzoqovna</i>	
Критическое мышление в контексте эмоционального интеллекта	518
<i>Нажмудинова Мадина Халимовна</i>	
Реформа образовательной системы для повышения качества и доступности образования, как одна из целей устойчивого развития	521
<i>Аскарова Ф. А.</i>	
Yengil atletika sport turida uzunlikka sakrovchilarni mashg'ulot jarayonida tezkor-kuch sifatlarini rivojlantirish uslubiyati	528
<i>Ro'zmetov Rasul Tangirberganovich</i>	
Nutq – ijtimoiy taraqqiyot omili sifatida: maktabgacha yoshdagi bolalarda shakllanish bosqichlari va yondashuvlar	532
<i>Sharipova Guzal Sodiqovna, Xabibullayeva Maftunaxon Vaxobjon qizi</i>	
Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida multimedia vositalari orqali nutq madaniyatini shakllantirish modeli	535
<i>Abduvaliyeva Farida Salimjon qizi</i>	
Yoshlarni ijtimoiy-pedagogik hamkorlikda tarbiyalash tendensiyalari	539
<i>Abirova Umida Nazarovna</i>	
Tanqidiy fikrlash: tushunchasini tahliliy idrok etish	543
<i>Akabiroya Mexriniso Baxtiyorovna</i>	
Nutq nuqsoniga ega bolalar diqqat xususiyatlari	547
<i>Akbarova Ziyoda Qurbonjon qizi</i>	
Milliy tarbiya asoslari fanini o'qitishning amaliyotdagi holati	550
<i>Alisher Tursunov</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatiga ta'sir etuvchi asosiy omillar va ularni bartaraf etish yo'llari	554
<i>Beketov Nurseit Alijan o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining atrof-muhitga ekologik munosabatini oshirishda ekskursiya mashg'ulotlarini o'tkazishda raqamli texnologiyalarning o'rni	558
<i>Bovanova Umida Abduvahabovna, Meliqulova Oybahor Farhod qizi</i>	
Neyropedagogika va zamonaviy ilmiy yondashuvlar	564
<i>Duschanova Nilufar Sabirbayevna</i>	
O'yin texnologiyasi asosida bolalarda muloqot madaniyatini rivojlantirish	567
<i>Eshmuratova Gauxar Maxsudovna</i>	
Maktabga tayyorlov guruhi bolalarida konstruksiyalashga oid ko'nikmalarni shakllantirish	570
<i>Eshonqulova Ma'suda Xabibovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantirish markazlaridagi ta'limiy faoliyatlarni kuzatish va tahlil qilish metodikasi	573
<i>Fayziyeva Mabudaxon Muxammadjonovna</i>	
Duduqlanuvchi bolalar nutqini rivojlantirishda logopedik texnologiyalarning o'rni	576
<i>Mahkamova Umida Abdusattorovna</i>	
Kurash mashg'ulotlarining o'quvchilarni axloqiy tarbiyalashdagi roli: an'anaviy sportning pedagogik imkoniyatlari	579
<i>Muratov Muzaffar Shermanovich</i>	
Autizm sindromli bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda korreksion ishlar	582
<i>Nabiyev Ravshanjon Shavkatjon o'g'li</i>	
Sharq ma'rifatparvarlari va ularning gender tengligi haqidagi qarashlari	586
<i>Norimonova Gulmira Ulug'bek qizi</i>	
Sport vositasi orqali yoshlar o'rtasida ekstremizmning oldini olish yo'llari va mexanizmlari	589
<i>Nosirova Dilnoza Sobirovna</i>	

Sportchilarning individual funksional xususiyatlariga asoslangan mashg'ulot yuklamalarini optimallashtirish yo'llari	593
Olimov Shahobiddin Maribboy o'g'li, Sulaymonova Maktuba Xusan qizi	
Kasbiy sifatlarini takomillashtirishda raqamli texnologiyalar foydalanish	597
Otanazarova Mohira Xamidbekovna	
Biologiya fanining ta'limdagi o'rni va o'qitishdagi muammolar	601
Pulatova Elnora Kadirovna	
Boshlang'ich sinf darsliklaridagi antroponimlarning funksional, leksik, semantik, morfologik tadqiqi	606
Qarshiyeva Gulbahor Shamil qizi	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda refleksiv ko'nikmalarni shakllantirish metodik muammo sifatida ..	609
Raxmonova Iroda Samijonovna	
Professional Standards for Pre-Service Teachers	613
Sardor Rakhmanov	
Ta'limni raqamlashtirish sharoitida bo'lajak texnologiya o'qituvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik imkoniyatlari	619
Sayidova Muxtarom Xamidullayevna	
Ingliz tilini o'rgatishda multimodal yondashuv asosida ta'limiy videolardan foydalanish strategiyasi	623
Solijonova Mohlaroyim Abdumalik qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini matn ustida ishlash ko'nikmalarini shakllantirishda interfaol metodlardan foydalanish	628
Sotiboldiyeva Shoxista Jaloliddin qizi, Shodmonqulova Sevara Rahmonqul qizi	
O'quv-tarbiyaviy vaziyatlarni loyihalashtirish asoslarida talabaniy tarbiyaviy jihatlarini takomillashtirish ..	632
Temirov Ma'ruf Shuhrat o'g'li	
Tikuv buyumlarini konstruksiyalash va modellashtirishning avtomatlashtirilgan tizimlari fani orqali talabalarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning didaktik imkoniyatlari	638
Umarova Fotima Abduraximovna	
Bo'lajak o'qituvchilarda xalq pedagogikasi vositasida milliy xarakter xususiyatlarini shakllantirish omillari	641
Usmonova Muattar Bahadirjonovna, Hasanboyeva Kamola Dilmurod qizi	
Raqamli ta'lim texnologiyalarning bugungi kunda ta'lim sohasidagi qo'llanilishi	647
Xamroyeva Madina Dadajonovna, Umarov Husan Lazizi o'g'li	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish	650
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo	
Geografiya ta'lim yo'nalishi talabalarini o'qitish metodikasi va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishga oid tadqiqot ishlarining tahlili	655
Xodjanliyazova Shoxsanam Ergash qizi	
O'tkir Hoshimovning "Tushda kechgan umurlar" romanida inson va uning ruhiyati	660
Xolmatova Ro'zixon Akmaljon qizi	
Talabalarda liderlikni shakllantiruvchi ijtimoiy-pedagogik omillar	663
Xoshimova Muazzamxon Zaynalobidinovna	
Creative Games and Project-Based Learning in Physics Lessons	666
Yorqinbek Abduraimjanovich Mamatokhunov	
Теоретические основы и практическое применение компетентностного подхода в обучении физике	670
Абдулхаким Хакимов	
Роль инклюзивной игровой деятельности в социальной адаптации детей с инвалидностью дошкольного возраста	673
Плиева Руслана Владимировна	
"Beruniy asri" yoxud Beruniyning xarizmatik qobiliyati va uning boqiy ilmiy merosi	676
Saifnazarov Ismoil, Sultonov Tursinboy	
Значение наблюдения и педагогической диагностики в инклюзивном образовании	682
Тургунова Нилуфар Абдусаломовна	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ekologik dunyoqarashini shakllantirish texnologiyalari	685
Xaydarova Shaxlo Narzullayevna, Azimova Gulmira Xayrullayevna	
Диалог культур в рассказе "Келинка" галины ширяевой: гендерная и этнокультурная перспектива ..	689
Чернова Татьяна Алексеевна	

MILLIY TARBIYA ASOSLARI FANINI O'QITISHNING AMALIYOTDAGI HOLATI

Alisher Tursunov

Farg'ona davlat universiteti

Annotatsiya: Milliy tarbiya asoslari fanining o'quv jarayonidagi ahamiyati o'sib borayotgan globalashuv sharoitida milliy qadriyatlarni saqlash va yosh avlodni ma'naviy tarbiyalash bilan bog'liq. Ushbu maqolada mazkur faning amaliy o'qitilishidagi mavjud holat tahlil qilinib, ta'lim jarayonida duch kelinayotgan muammolar ochib beriladi. Tadqiqot davomida ta'lim metodlari, o'qituvchilarning tajribasi va o'quvchilarning fanga bo'lgan munosabati o'rganildi. Shuningdek, innovatsion pedagogik yondashuvlarning ta'lim jarayoniga ta'siri tahlil qilinib, o'qitish sifati va samaradorligini oshirish bo'yicha tavsiyalar berildi. Maqolada Milliy tarbiya asoslari fanini zamonaviy talablar asosida rivojlantirish istiqbollari ham yoritilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, mazkur fan o'quvchilarning ma'naviy rivojlanishida muhim o'rin tutadi va uni takomillashtirish ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: milliy tarbiya, o'quv jarayoni, pedagogika, ta'lim sifati, innovatsion metodlar, ma'naviy tarbiya, o'quvchilar, o'qitish samaradorligi, milliy qadriyatlar, zamonaviy yondashuvlar.

Abstract: The importance of the science of the fundamentals of national education in the educational process is closely linked to the preservation of national values and the spiritual education of the younger generation in the context of increasing globalization. This article analyzes the current state of the practical teaching of this discipline and identifies problems encountered in the educational process. The study examined teaching methods, teachers' experience, and students' attitudes toward the subject. The impact of innovative pedagogical approaches on the educational process is analyzed, and recommendations are provided to improve the quality and effectiveness of instruction. The article also discusses the prospects for developing national education in line with modern requirements. The findings show that the science of the fundamentals of national education plays a vital role in students' spiritual development, and its improvement contributes to enhancing educational effectiveness.

Key words: national education, educational process, pedagogy, quality of education, innovative methods, spiritual education, students, teaching effectiveness, national values, modern approaches.

Аннотация: Значение науки об основах национального воспитания в образовательном процессе связано с сохранением национальных ценностей и духовным воспитанием подрастающего поколения в условиях нарастающей глобализации. В данной статье анализируется современное состояние практического преподавания данной дисциплины и раскрываются проблемы, возникающие в образовательном процессе. В исследовании изучались методы преподавания, опыт педагогов и отношение учащихся к предмету. Проанализировано влияние инновационных педагогических подходов на образовательный процесс, а также даны рекомендации по повышению качества и эффективности обучения. В статье также освещаются перспективы развития национального образования в рамках современных требований. Результаты исследования показывают, что наука об основах национального воспитания играет важную роль в духовном развитии обучающихся, а её совершенствование способствует повышению эффективности образования.

Ключевые слова: национальное воспитание, образовательный процесс, педагогика, качество образования, инновационные методы, духовное воспитание, учащиеся, эффективность преподавания, национальные ценности, современные подходы.

KIRISH

Milliy tarbiya asoslari fani ta'lim jarayonida yosh avlodning ma'naviy kamoloti va milliy qadriyatlarini shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Globalizatsiya jarayonlari tobora jadallashayotgan bir paytda, yoshlarning milliy o'ziga xosligini saqlab qolish va ularda vatanparvarlik tuyg'usini rivojlantirish ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biriga aylanmoqda. Shu nuqtai nazardan, milliy tarbiya asoslarini o'rgatish nafaqat tarixiy va madaniy merosni yetkazish, balki o'quvchilarda mustahkam axloqiy asoslarni shakllantirishga ham xizmat qiladi. Ushbu fan orqali



o'quvchilar xalq an'analari, urf-odatlar, qadriyatlar va ma'naviy merosi bilan tanishadi, bu esa ularning jamiyatda faol va mas'uliyatli shaxs bo'lib yetishishiga yordam beradi. Biroq, milliy tarbiya asoslari fanining ta'lim tizimidagi o'rni va amaliyotdagi holati hali to'liq tadqiq etilgan emas. Shu sababli, ushbu mavzu bo'yicha tizimli tahlil olib borish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Bugungi kunda milliy tarbiya asoslari fanining o'qitilishida turli xil yondashuv va uslublardan foydalanilmoqda. An'anaviy pedagogik metodlar bilan bir qatorda, zamonaviy ta'lim texnologiyalarining joriy etilishi o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishini oshirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, ushbu fan doirasida o'quvchilarga nazariy bilim berish bilan cheklanib qolmasdan, amaliy mashg'ulotlar, loyihalar va interfaol darslar orqali ularning faol ishtirokini ta'minlash muhim ahamiyatga ega. Afsuski, ko'plab ta'lim muassasalarida milliy tarbiya asoslari faniga yetarli e'tibor qaratilmaydi, darslar esa ko'pincha faqatgina umumiy tushunchalar bilan cheklanib qoladi. Shuning uchun ushbu fan bo'yicha ta'lim jarayonini chuqur tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash va samarali o'qitish metodlarini ishlab chiqish zarur. Mazkur maqolada milliy tarbiya asoslari fanining amaliyotdagi holati o'rganilib, uni takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar beriladi. ^[1]

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Ushbu tadqiqotda Milliy tarbiya asoslari fanining amaliyotdagi holatini o'rganish uchun bir nechta tadqiqot metodlaridan foydalanildi. Avvalo, ta'lim muassasalaridagi o'quv jarayonini tahlil qilish maqsadida kuzatish usuli qo'llanildi. Kuzatish jarayonida darslarning qanday tashkil etilishi, o'quvchilarning fan bo'yicha faolligi va o'qituvchilarning pedagogik yondashuvlari o'rganildi. Shuningdek, dars jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish darajasi ham baholandi. Kuzatish natijalari asosida Milliy tarbiya asoslari fanining ta'lim tizimidagi real holati haqida ma'lumot to'plandi. Tadqiqotning keyingi bosqichida esa o'qituvchilar va o'quvchilar bilan suhbatlar o'tkazilib, ularning fikr-mulohazalari tahlil qilindi. Ushbu suhbatlar o'quv jarayonida duch kelinayotgan muammolarni aniqlash va fanning ta'sirchanligini baholash imkonini berdi. Shu bilan birga, o'quvchilar Milliy tarbiya faniga bo'lgan qiziqishlari va uni qanday qabul qilishlari bo'yicha o'z fikrlarini bildirdilar. ^[2]

Tadqiqotda so'rovnoma usuli ham keng qo'llanildi, chunki u o'quv jarayonining turli ishtirokchilarining fikrlarini tizimli ravishda yig'ish imkonini beradi. So'rovnoma maxsus ishlab chiqilib, unda o'qituvchilar va o'quvchilarga Milliy tarbiya asoslari fanining o'qitilish sifati, dars jarayonida qo'llanilayotgan usullar, mavjud muammolar va taklif etilayotgan yechimlar haqida savollar berildi. O'qituvchilarga mo'ljallangan so'rovnomalarda dars metodikasi, o'quv materiallarining yetariligi va fan bo'yicha davlat ta'lim standartlari talablariga mosligi baholandi. O'quvchilarga esa darslarning qiziqarli va samarali o'tilishi, o'qitish uslublarining tushunarli bo'lishi va milliy qadriyatlarga bo'lgan munosabatlari haqida savollar berildi. So'rovnoma natijalari tahlil qilinib, Milliy tarbiya asoslari fanining qanchalik samarali o'qitilayotganini aniqlashga imkon yaratdi. ^[3] Bundan tashqari, tadqiqotda hujjatlarni tahlil qilish usuli ham qo'llanildi. Bu usul yordamida Milliy tarbiya asoslari faniga oid ta'lim dasturlari, darsliklar, metodik qo'llanmalar va boshqa rasmiy hujjatlar chuqur o'rganildi. Ushbu hujjatlar asosida fan bo'yicha ta'lim standartlariga qay darajada rioya qilinayotgani, mavjud resurslarning yetariligi va o'quv materiallarining dolzarbligi baholandi. Hujjatlarni tahlil qilish, shuningdek, fan bo'yicha mavjud metodik yondashuvlarning qaysi biri ko'proq qo'llanilayotganini aniqlash imkonini berdi. Olingan natijalar asosida Milliy tarbiya asoslari fanining nazariy va amaliy jihatlar o'rtasidagi muvozanat darajasi baholandi. Shuningdek, mavjud ta'lim dasturlarining zamonaviy pedagogik talab va texnologiyalarga mosligi ham o'rganildi. ^[4]

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tahlil natijalarini yanada aniqroq baholash va dalillarga asoslangan xulosalar chiqarish maqsadida statistik tahlil usullaridan foydalanildi. O'rganilgan ma'lumotlar maxsus dasturlar yordamida qayta ishlanib, ularning umumiy xulosalari chiqarildi. Natijalar taqqoslanib, o'quv jarayonidagi mavjud muammolar aniqlandi va samarali yechimlar ishlab chiqildi. Statistik tahlil orqali o'qituvchilar va o'quvchilarning Milliy tarbiya asoslari faniga bo'lgan munosabati, dars uslublarining samaradorligi va ta'lim jarayonida qo'llanilayotgan innovatsion yondashuvlarning ta'siri haqida aniq ma'lumotlar olindi. Ushbu metodlarning qo'llanilishi tadqiqot natijalarining ishonchligini oshirdi va kelgusida Milliy tarbiya asoslari fanining takomillashtirilishi uchun zarur bo'lgan tavsiyalar ishlab chiqishga yordam berdi. ^[5]

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, Milliy tarbiya asoslari fani ta'lim tizimida muhim o'rin egallasa-da, uni o'qitish sifati hamma joyda bir xil emas. Kuzatish natijalariga ko'ra, ayrim ta'lim muassasalarida bu fanga yetarli darajada e'tibor berilayotgani kuzatilgan bo'lsa, ba'zi joylarda darslar faqatgina nazariy ma'lumotlar bilan cheklanib qolgan. O'quvchilarning milliy qadriyatlar va an'analar bo'yicha bilim darajasi asosan o'qituvchining yondashuviga bog'liq ekani aniqlandi. Innovatsion ta'lim usullaridan foydalaniladigan darslarda o'quvchilarning

fanga bo'lgan qiziqishi sezilarli darajada yuqori bo'lgani qayd etildi. Aksincha, an'anaviy va bir tomonlama ma'ruza shaklida o'tgan darslarda o'quvchilar faol ishtirok etmayotgani kuzatildi. Bu esa Milliy tarbiya asoslari fanining samaradorligini oshirish uchun interfaol yondashuvlarni ko'proq qo'llash zarurligini ko'rsatadi. Kuza-tishlar, shuningdek, bu fanning boshqa fanlar bilan integratsiyalashuvi ham ta'lim sifatiga ta'sir qilishini tasdiqladi. Masalan, tarix va adabiyot fanlari bilan uzviy bog'langan darslarda o'quvchilarning tushunishi va eslab qolishi yaxshiroq bo'ldi. Ushbu natijalar Milliy tarbiya asoslari fanini zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida rivo-jlantirish lozimligini ko'rsatmoqda. ^[6]

So'rovnoma natijalari o'quvchilarning ushbu fan bo'yicha turlicha qarashga ega ekanligini aniqlashga yordam berdi. So'rovnomalarda qatnashgan o'quvchilarning aksariyati milliy qadriyatlar bo'yicha bilim olishni muhim deb hisoblashlarini bildirishdi. Shu bilan birga, darslar mazmunining takomillashtirilishi va ko'proq amaliy mashg'ulotlar kiritilishi zarurligi ta'kidlandi. O'quvchilarning qariyb yarmi darslarda interfaol metodlar yetarlicha qo'llanmayotganini qayd etishdi. Ayniqsa, guruhli muhokamalar, rolli o'yinlar va hayotiy misollar asosida o'quv jarayonini olib borish fanga bo'lgan qiziqishni oshirishi mumkinligi ta'kidlandi. O'quvchilar, shuningdek, Milliy tarbiya asoslari fanining o'zlarini jamiyatning faol a'zosi sifatida shakllantirishdagi rolini ham ta'kidlab o'tishdi. Biroq, ba'zi respondentlar bu fanning mazmuni zamonaviy jamiyat talablariga to'liq mos kelmasligini bildirgan. So'rovnomalardan olingan ushbu natijalar ta'lim dasturlarini qayta ko'rib chiqish va yangilash zarurligini ko'rsat-moqda. ^[7]

Tadqiqot natijalari Milliy tarbiya asoslari fanining ta'lim tizimidagi o'rni va uning o'qitilish sifati haqida muhim ma'lumotlarni taqdim etdi. Ushbu natijalar zamonaviy ta'lim tamoyillariga asoslangan holda tahlil qilinganda, fan bo'yicha mavjud yondashuvlarning afzallik va kamchiliklari aniqlandi. Interfaol usullar bilan olib borilgan darslar o'quvchilarning bilim darajasi va qiziqishini oshirishga xizmat qilgan bo'lsa-da, an'anaviy yondashuvlar o'quv jarayonining samaradorligini pasaytirgan. Tadqiqot davomida aniqlangan muammolardan biri – dars-liklar va metodik qo'llanmalar yetarlicha amaliyotga yo'naltirilmaganligidir. Shu bois, ta'lim jarayonida amaliy mashg'ulotlar ulushini oshirish zarurati dolzarb masalaga aylanmoqda. Bundan tashqari, Milliy tarbiya asoslari fanining boshqa fanlar bilan integratsiyalashuvi yetarlicha yo'lga qo'yilmaganligi kuzatildi. Ushbu muammo o'quvchilarning fan bo'yicha o'zlashtirish darajasiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Fan bo'yicha ta'lim dasturla-rini takomillashtirish, ularning zamonaviy jamiyat talablariga mosligini ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, Milliy tarbiya asoslari fanini rivojlantirish uchun kompleks yondashuv talab etiladi. ^[8]

O'quvchilarning fanga bo'lgan munosabati ularning o'qitish metodlaridan qoniqish darajasiga bog'liq ekan-ligi aniqlandi. Tadqiqot davomida so'rovnomalar orqali o'quvchilarning fikrlari o'rganilganda, interfaol metod-larga bo'lgan ehtiyoj yuqori ekani qayd etildi. O'quvchilar darslarning amaliyotga yaqinroq bo'lishini xohlash-larini bildirganlar. Ularning fikricha, milliy qadriyatlar faqatgina nazariy bilim sifatida emas, balki hayotiy tajriba sifatida ham o'qitilishi kerak. Biroq, amaldagi darsliklar va metodik qo'llanmalarda ushbu jihatlariga yetarlicha e'tibor qaratilmagan. Shuningdek, o'quvchilar Milliy tarbiya asoslari fanining jamiyatdagi dolzarb masalalar bilan bog'liq jihatlariga ko'proq urg'u berish zarurligini ta'kidladilar. Ularning aytishicha, fan bo'yicha ta'lim dasturi yoshlarning real hayotdagi ehtiyojlariga mos ravishda takomillashtirilishi kerak. Bu esa Milliy tarbiya asoslari fanining mazmunini qayta ko'rib chiqish zarurligini ko'rsatadi. ^[9]

XULOSA

Tadqiqot natijalari Milliy tarbiya asoslari fanining ta'lim tizimidagi o'rni va o'quvchilarning bu fanga bo'lgan munosabati haqida muhim xulosalarni taqdim etdi. O'quvchilarning bilim olishdagi motivatsiyasi va qiziqi-shini oshirish uchun amaliyotga yo'naltirilgan yondashuvlarni qo'llash zarur. Tadqiqot davomida o'quvchilar interfaol darslar va amaliy mashg'ulotlar orqali fanga bo'lgan qiziqishini oshirishni xohlayotganliklarini bildir-dilar. Bu esa Milliy tarbiya asoslari fanining ta'lim jarayonida yuqori samaradorlikka erishish uchun o'qitish metodlarini takomillashtirishni talab qiladi. Darsliklar va metodik qo'llanmalarning zamon bilan hamohangligi, shuningdek, o'qituvchilarning pedagogik texnologiyalardan foydalanishi o'quv jarayonining sifatini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, milliy qadriyatlar, madaniyat va tarbiya masalalarini fanning boshqa fanlar bilan integratsiyalashgan holda o'qitish o'quvchilarning kengroq dunyoqarashini rivojlantiradi. Bu jarayonni yanada takomillashtirish uchun pedagogik innovatsiyalarni amaliyotga kengroq tatbiq etish zarur ^[10].

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, Milliy tarbiya asoslari fanini samarali o'qitish uchun tizimli o'zgarishlar amalga oshirilishi kerak. O'qituvchilarni yangi metodik yondashuvlar bilan tanishtirish, ularga zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llashda yordam berish lozim. Bundan tashqari, milliy tarbiya fanining ta'lim dasturlarini takomillashtirish va ularni o'quvchilarning ehtiyojlariga moslashtirish muhim ahamiyatga ega. Bu yo'nalishda amalga oshirilgan islohotlar ta'lim tizimining samaradorligini oshirishga va o'quvchilarning milliy qadriyatlar haqidagi tushunchalarini chuqurlashtirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, Milliy tarbiya asoslari fanining o'qiti-lishiga doir barcha jihatlarini qayta ko'rib chiqish va tizimli ravishda takomillashtirish zarur. Yangi yondashuvlar



va metodlarni amaliyotga tatbiq etish o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishiga hamda milliy madaniyatga bo'lgan hurmatini kuchaytirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Xo'jaeva, N. Milliy tarbiya asoslari: Nazariy va amaliy yondashuvlar. – Toshkent: O'qituvchi, 2019. – bet. 45–60.
2. Rasulov, F. Tarbiya va ma'naviyat: O'zbekiston ta'lim tizimida milliy qadriyatlar. – Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti, 2018. – bet. 32–40.
3. Nurmuhammadov, A. Milliy tarbiya va pedagogik innovatsiyalar. – Toshkent: Ilm Ziya, 2020. – bet. 23–28.
4. Azizova, G. Milliy tarbiyaning amaliyotdagi roli: O'zbekiston konteksti. – Buxoro: Buxoro Universiteti, 2017. – bet. 15–22.
5. Dewey, J. Democracy and Education. – New York: Macmillan, 1916. – p. 120–135.
6. Freire, P. Pedagogy of the Oppressed. – New York: Continuum, 2000. – p. 98–110.
7. Lauglo, J. Education, Democracy and the Right to Participate. – Oxford: Oxford University Press, 2001. – p. 45–56.
8. Bernstein, B. Pedagogy, Symbolic Control and Identity. – London: Rowman & Littlefield, 2000. – p. 80–95.
9. Lee, J. The Role of Traditional Education in Modern Society: Perspectives from East Asia. – Seoul: Seoul National University Press, 2015. – p. 34–40.
10. Tanaka, K. Education and Cultural Identity in Asia: A Historical Approach. – Tokyo: University of Tokyo Press, 2017. – p. 58–67.

- 
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari



MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.